

PÄRNU VANALINNA JA KUURORDI MUINSUSKAITSEALA KAITSEKORRA
KOOSTAMISE KOOSOLEKU PROTOKOLL NR. 6, 06.05.2020

Osavõtjad:	asutus
Leele Välja LV	Arhitektuuriväljad OÜ spetsialist/kunstitead lane
Tiit Raev TR	Joon Ruumis OÜ spetsialist/arhitekt
Kadri Karjus KKa	Pärnu linnavalitsus, planeerimisosakonna arhitekt
Henri Eessalu HE	Pärnu linnavalitsus, linnaarhitekt
Kaido Koppel KKo	Pärnu linnavalitsus, planeerimisosakonna juhataja
Triin Talk TT	Triibu projekt OÜ, muinsuskaitse spetsia list
Helle-Triin Hansumäe HTH	Muinsuskaitseamet, Pärnumaa nõunik
Terje Luure TL	Muinsuskaitseamet, Pärnumaa nõunik

Külalised: Liina Jänes (Kultuuriministeeriumi muinsuskaitse nõunik), Madle Lippus (Muinsuskaitseameti kommunikatsiooniosakonna juhataja), Martti Veldi (Muinsuskaitseameti arheoloogianõunik), Svea Volmer (muinsuskaitse spetsialist).

Koosoleku toimumiskoht: Zoom

Algus: 11.00

Lõpp: 13.45

Juhataja: Triin Talk

Protokollija: Helle-Triin Hansumäe

Koosoleku pädevus: Koosolek oli pädev otsuseid vastu võtma.

PÄEVAKORD:

1. Ajalooliste linnakaartide põhjal koostatud krundipiiride analüüsiga tutvumine;
2. Muinsuskaitseala ja kaitsevööndi piiride osas muudatusettepanekute arutelu;
3. Kaitsekorra mustandi esialgne versioon.

ARUTATI:

1. Ajalooliste linnakaartide põhjal koostatud krundipiiride analüüsiga tutvumine.

Töörühm vaatas ühiselt arheoloog Martti Veldi koostatud esialgset ajalooliste krundipiiride analüüsi. Analüüsidest 1696, 1844, 1867, 1940ndate aastate kaarte selgub, et Pärnus on peaaegu muutumatuna säilinud vanalinna piirides pigem ainult kvartalite ja tänavate struktuur, üksikud krundid on säilinud muutumatuna.

See analüüs võimaldab anda täpsemad suunised, mille alusel saab lubada või mitte lubada krundipiiride muutmist. Kui ei ole kokkulepitud ühiseid põhimõtteid võivadki tulla otsused väga erinevad. Üldised Pärnu linnas kehtivad põhimõtted: moodustatud krundil peab olema lihtne, selge kuju, välditakse kiilukujulisi ribasid ja pikki kitsaid juurdepääse (see on ka uues ÜPs sees). Ka tuleb ümbritseva krundistruktuuriga arvestada.

Töörühm peab otsustama, mis nõuded või suunised peab andma kaitsekord krundipiiride muutmise osas. Muinsuskaitsealal on krundipiiride muutmine Muinsuskaitseametiga kooskõlastatav menetlus.

Näiteks Tartu puhul proovitakse arvesse võtta II MS eelset krundipiiride seisu – kui see on säilinud, siis tuleb seda säilitada muinsuskaitsealal nii palju kui võimalik.

Otsustati: põhimõtete sõnastamisel vaadata uut Pärnu ÜP-d ning muinsuskaitseala eritingimustes välja toodut. Järgmiseks korraks sõnastame piire käsitletavat põhimõtet. Kui on veel olulisi ajaloolisi kaarte, mida Marttile edastada, siis saatke HTHle.

2. Muinsuskaitseala ja kaitsevööndi piiride osas muudatusettepanekute arutelu

Svea Volmer tutvustas muinsuskaitseala ja kaitsevööndi piiride muudatuse ettepanekuid:

2.1 Pika tänava äärse nõukogude- ja kaasaegse hoonestusega ala välja arvamine muinsuskaitsealast.

Tegu on kunagise keskaegse linna alaga, kus peale II MS hävitusi ei taastatud vana linnastruktuuri, vaid rajati uus, vanalinna mitte sobiv. Arheoloogiaala on seal niikuinii.

Muinsuskaitseala on mõeldud teatud eesmärkide saavutamiseks, millegi kaitseks, määratud piirkonnas ei ole ajaloolist hoonestust säilinud. Seal maa all olevad väärtused on kaitstud arheoloogiamälestisega.

Kui alal on hooned, mis ei ole kultuuriväärtuslikult väga väärtuslikud, siis see devalveerib muinsuskaitseala väärtust – töötab eesmärkidele vastu.

Muinsuskaitseala eesmärk kaitsta ajaloolist hoonestust ja neid alasid, kus on eelkõige ajalooline hoonestus. Antud piirkonnas see puudub. Vaatame praeguse hoonestuse järgi, mitte selle järgi, mis seal varem oli.

Otsustati: Kuna antud piirkonnas ei ole enam nähtavat kultuuriväärtuslikku hoonestust, arvatakse protokollis lisas nr 1 markeeritud ala Pärnu vanalinna ja kuurordi muinsuskaitseala vanalinna piirkonnast välja. Välja arvatud ala muutub muinsuskaitseala kaitsevööndiks.

2.2 Villade alast kruntide Aia tn 4, Aia tn 2/ Pargi tn 1, Rüütli tn 44, Rüütli tn 53, Rüütli tn 55, Vanapargi tn 7 välja arvamine.

Selle piirkonna hoonestus ei ole omane ajaloolisele villade alale. Ka jääb antud piirkond muinsuskaitseala villade piirkonda, kus on maksimaalseks kõrguseks määratud 11m. Antud

kohas ei ole 11m kõrguse piirand mõistlik, kuna osa hoonetest on juba üle 11m kõrged. Loodava kaitsekorruga saaks antud piirkonnale näha ette eraldiseisva kõrguspiiranguga ala.

Otsustati: Antud piirkonna on võimalik arvata villade alast välja, juhul kui alal oluline säilitatav hoone lisatakse Pärnu linna uue ÜP väärtuslike üksikobjektide nimekirja. Teeme ettepaneku lisada väärtuslike üksikobjektide nimekirja Pargi tn 1 ajalooline koolihoone.

2.3 Villade ala suurendamine kruntide Karja tn 3, 5, 5a, 7, 9, Suur-Sepa tn 13, 13a, 20, 15, 21, 22, Suur-Sepa tn 19/ Väike-Posti 1 ja Aisa tn 2a ulatuses.

Antud ala moodustab loogilise terviku ülejäänud selle piirkonna villale alal oleva hoonestusega. Alale jääb muuhulgas üks vanemaid Pärnu linna puiesteesid ja pikk vaatekoridor Pärnu Issandamuutmise kirikule. Antud hoonestuse villade alale lisamisega kaob ära arusaamatu piir analoogsete hoonete vahel. Ajaloolise struktuuriga ala võiks olla tervikuna muinsuskaitseala sees, et ei tekiks olukorda, kus samanaolises keskkonnas on üks naaber sees, teine ei ole.

Otsustati: Antud piirkonna kultuuriväärtuslikud hooned lisatakse Pärnu ÜP väärtuslike üksikobjektide nimekirja. MKA saadab tänase koosoleku protokollis juurde väärtuslike üksikobjektide täiendused koos seletusega.

2.4 Muinsuskaitseala kaitsevööndi piirkond, mis ühtib Pärnu 2025+ ÜPs määratava Ranna miljööalaga

Kunagine *slobodaa* ala. Muinsuskaitseala kaitsevööndis kaitseme struktuuri ja mahte. Antud kohas on miljööalana piirkond isegi tugevamalt kaitstud. Antud alas oleks vastasel juhul kaks paralleelselt kehtivat piiranguala.

Otsus: Pärnu 2025+ ÜPs määratav Ranna miljööala ulatuses saab osaliselt vähendada muinsuskaitseala kaitsevööndi ulatust. Kaitsevööndiks on põhjust jätta eelkõige puhveralad, mis jäävad miljööala ja muinsuskaitseala vahele, lisaks tuleb analüüsida ja vajadusel lisada vaatekoridorid piki vanalinna-suunalisi tänavaid.

2.5 Tammsaare pst ja Papli tänava hoonestus Kuuse ja Side tänava vahelisel alal, Tammsaare pst põhjakülje hoonestus Aia ja Tulbi tänava vahelisel alal.

Põhjendus: Tammsaare pst ja Papli tänava ala, mis jääb Kuuse ja Side tänava vahele, jäeti varem villade alalt välja, kuna muinsuskaitseala ei tahetud liiga suureks ajada. Ka on Kaarli ja Papli tänava äärsed hooned väga kapitaalselt ümberehitatud – ajalooliselt väärtuslikku substantsi on seal väga vähe. Antud piirkonda jäävad väärtuslikud hooned võeti kaitse alla. Struktuuri ja mahuline kaitse on tagatud kaitsevööndiga.

Tammsaare pst paaris pool jäeti välja, kuna ei soovitud kaitse alla võtta ebamastaapselt suuri Estonia hooneid, ka on seal väärtuslikku hoonestust vähem – seal domineeris juba uuem ehitus.

Otsustati: Tuleb täpsustada antud piirkonna väärtuslikud hooned ning need lisada ÜP väärtuslike üksikobjektide nimekirja.

2.6 Rannapargi ala piiride ühtlustamine vastavalt Keskkonnaameti määratud piiridele.

Otsustati: rannapargi ala piirid on kaardil täpsustatud vastavalt Keskkonnaameti määratud piiridele. Kaitsekorras tuleb anda suunised, mis on ka Keskkonnaametiga läbiräägitud.

2.7 Suvituse tänava hoonestuse liigutamine Rannapargi alast villade alasse.

Otsustati: Ala lisada villade alasse vastavalt eelmises arutelus tehtud ettepanekule.

2.8 Villade alasse sanatooriumi „Tervis“ uuema etapi ning ümbritsevate villade lisamine.

Otsustati: Lisada villade alasse Muuli tn 1, 3, 5, Seedri tn 2c, 2b, 2a, 2, 4, Rimmelga tn 3 ja 5, Seedri tn 6 ja Ringi tn 56. Mere pst 7/7a (Ammende villa) tõsta rannapargi alalt villade alale.

2.9 Jõeäärne kaitsevöönd Pärnu muulist Vingi tänavani.

Arvestades jõeäärsel alal seni rajatud hoonestuse üldist/keskmist kõrgust ja vertikaalse liigenduse puudumist tuleb üle vaadata Laia tänava ja jõe vahelise muinsuskaitseala kaitsevööndi ulatus. Kõrghoonete piirkond võiks olla uue silla alguses, et markeerida silda. Linna ettepanek on piirkonnas kaitsevööndit tagasi tõmmata Ringi ja Vingi tänavate vahelises alas. Ülejäänud jõeäär peab olema mingil määral reguleeritud, et vanalinnale avanevad vaated säiliks ja kontaktvööndis ei muutuks hoonete mastaap liiga suureks – vanalinna ei saa müüri taha peita. Pärnu 2025+ ÜPs on määratud kohustus säilitada sihid ja pääsud mereni.

Otsustati: Antud alas tuleb analüüsida juba kehtestatud planeeringute järgi määratud ehitusõigust ning nende realiseerumisel säilivaid vaateid.

3. Villade piirkonna hoonestuse kaitsekategooriate määramine

Seni Pärnu muinsuskaitseala hoonetele määratud hinnangud (väärtusklassid) ei ole kooskõlas uute, täpsustatud kaitsekategooriatega (A, B, C). Varasem hoonete klassidesse määramine toimus natuke teistel alustel – pigem lähtuti hoonete arhitektuuriajaloolisest väärtusest. Praeguse plaani järgi on kaitsekategooriasse A kuuluvates hoonetes reguleeritud ehitustegevus ka interjööris, B ja C kategoorias mitte. Svea Volmer koostab vanalinna tabeli täpsustatud kaitsekategooriatega, selle vaatame töögrupis üle.

Eraldi küsimus on, kas me muinsuskaitseala villade alal (piirkond, kus interjöörid olid varem reguleerimata) hakkame nüüd sekkuma ka interjööridesse e kas me määrame seal hooneid A klassi või jagame seal hooned ainult B ja C kategooriasse.

Otsustati: Villade alal elamuid A kategooriasse ei hakka määrama, püüame väärtuslike detailide hoidmist propageerida läbi teavitustegevuse. A kategooriasse määrame villade alal üldjuhul ainult ühiskondlikke hooneid.

4. Järgmisel kohtumisel arutame:

- Vaatekoridorid
- Vaatame üle MKA ettepanek krundipiiride muutmise põhimõtete kohta
- Arutame kaitsekorra mustandi sisu
- Vanalinna ala hoonete kaitsekategooriad

Järgmine kaitsekorra töörühma koosolek toimub 17.06.2020 kell 11.00-14.00.

(allkirjastatud digitaalselt)

Helle-Triin Hansumäe
Protokollija